

PO SPALIO VĒLIAVA

LKP ROKIŠKIO RK IR RAJONO DŽDT ORGANAS

Nr. 16 (1654)

1958 m. vasario mėn. 23 d., sekmadienis

Kaina 15 kap.

1918

ŠLOVĖ TARYBINEI ARMIJAI!

1958

Didžiųjų iškovojoimų SARGYBOJE

Šiandien mūsų šalies darbo žmonės, Ginkluotųjų Pajėgų kariai pasižymi visaliaudine šventy — Tarybinės Armijos ir Karinio Jūrų Laivyno diena.

Per 40 savo gyvavimo metų Tarybinės Ginkluotosios Pajėgos nušipalė begalinę mūsų liaudies ir viso pasaulio darbo žmonių meilę.

Tarybinė Armija — tai darbininkų ir valstiečių armija, TSRS tautų draugystės ir brolybės armija, proletarinio internacionalizmo armija. Pirmą kartą istorijoje mums pavyko sukurti armiją, kurios ginklas skirtas darbo žmonių interesams ginti, socialistinei Tėvynei ginti nuo imperialistinių grobių. Armija ir liaudis mūsų šalyje — vieninga draugiška šeima. Tarybiniai kariai — liaudies stūos. V. I. Lenino, Komunistų partijos prieš 40 metų sukurta Tarybinė Armija nubjo didvyrišką kovos ir pergalę kelią.

Sunku buvo tais metais atsidūrusiai priešų rate Tarybų respublikai. Komunistų partijai, V. I. Lenini pašaukus, tarybinė liaudis pakilo į kovą prieš užsienio ir vidaus kontrrevoliuciją. Keturis metus vyko sunki kova. Ji baigėsi Tarybų Sąjungos pergale. Užsienio interventai ir baltagvardiečiai buvo sutriuškinti ir išvyti iš mūsų Tėvynės.

Pergalingai pasibaigus pilietiniam karui, jaunos Tarybų respublikos darbo žmonės vieningai ėmėsi atstatyti karo sugriautą ūkį, kurti naują gyvenimą. Komunistų partija visas liaudies jėgas skyrė pramonei, žemės ūkiui, mokslui, kultūrai vystyti. Per iškarnių penkmečių metus mūsų Tėvynė iš atsilikusios šalies, kokia buvo carinė Rusija, tapo priekaline socialistine valstybe su galinga industrija, stambiu mechanizuotu žemės ūkiu.

Istorinė Tarybų Sąjungos pergalė Didžiajame

Tėvynės kare liudija apie terybinės visuomeninės ir valstybinės saštvarkos tvirtumą, apie jos nenuginčijamus pranašumus prieš kapitalistinę santvarką. Mūsų pergalė — tai Tarybų Sąjungos Ginkluotųjų Pajėgų pergalė.

Tarybinė Ginkluotosios Pajėgos pasižymi aukštais moraliniais — koviniais bruožais, jos yra aprūpintos šiuolaikine karo technika ir pirmarūšiais ginklais. Mes nugalėjome todėl, kad

mūsų valstybei ir jos Ginkluotosios Pajėgos vadovauja kovose užgrūdinta Komunistų partija — vadovaujanti tarybinės visuomenės jėga.

Atrėmusi fašistinių grobių užpuolimą, sutriuškinti priešą, tarybinė liaudis grįžo prie taikios darbo ir per trumpą laiką pasiekė žymių laimėjimų komunizmo statyboje. Niekada dar Tarybų šalis nebuvo tokia tvirta ir galinga, kaip dabar. Tai įtikinamai rodo tokios didios tarybinio mokslo ir technikos pergalės, kaip tarpžemyninės balistinės raketos sukūrimas ir dirbtinių žemės palydovų paleidimas.

TSRS darbo žmonės, dirbdami kūrybinį darbą, nesiruošia nieko užpulti, jie nori gyventi taikiai ir draugiškai su visomis tautomis. Tačiau imperialistai nenori taikos, jie nenori, kad būtų sumažintas tarptautinis įtempimas, kad būtų derinama sąlygoms.

Tokiomis sąlygomis Komunistų partija ragina tarybinius žmones būti budriais, nuolat sekti taikos priešų intrigas, nenuilstamai stiprinti gynybinį Tarybų valstybės pajėgumą.

Nuolatinio Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės rūpinimosi mūsų Tėvynės gynybinio pajėgumo stiprinimu dėka, Tarybų Sąjungos Ginkluotosios Pajėgos pakilo į naują, aukštesnę pakopą, jos aprūpintos visų rūšių šiuolaikiniais ginklais ir kovine technika, tame tarpe atominiu bei termobranduoliniu ginklu ir raketine technika.

Ginklai ir kovinė technika, kuriuos sukūrė tarybiniai žmonės, yra patikimos rankose ir visada paruošti kovai. Taktiniuose užsiėmimuose ir apmokymuose, tolimuose jūrų žygiuose, skridimuose tarybiniai kariai tobulina savo kovinį meistriškumą, mokosi nugalėti techniškai aprūpintą, stiprų priešą.

Tarybinių Ginkluotųjų Pajėgų kariai didžiuojasi tuo, kad jiems liaudis patikėjo saugoti savo taikų darbą. Jie visada pasiūdo, partijai ir vyriausybei paraginus, ginti mylimą Tėvynę, sutriuškinti bet kokį priešą, jeigu jis išdrįs užpulti Tarybų Sąjungą.

Papulkininkis
N. KOVALSKIS

Burę karįs vadovauja fermai

Sumaniai vadovauja „Tarybų Lietuvos“ kolūkio stamblių raguočių fermai demobilizuotas karys A. Jasinevičius. Nors jis dirba tik vienus metus, pernai pleno buvo pritelžta

dvigubai daugiau negu užpernai. Jo vadovaujamos fermos karvių melžėjos M. Sedytė, E. Mikalkevičiūtė ir kitos pirmąją ne tik kolūkyje, bet ir rajone.

V. Paknys

KARYS GRĮŽO NAMO

— O štai ir paskutinė stotis — lipdamas iš vagono pusbalsiu ištarė likustems savo keilionės draugams Vladas Samutis.

Apsidairęs stotyje ir nesulikęs nieko iš pažįstamų, Vladas netrukus su lagaminu rankose jau žygiavo gimtojo „launoslos gvardijos“ kolūkio link. Vakaro prieblandoje jo žvilgnis kiek ilgiau susilalkydavo ant naujų gyvūninkysčių pastatų, ant naujų kolūkiečių namų.

Tolumoje pasirodė gimtosios trobos žibūrys. Lyg norėdamas daugiau pasigrožėti gimtaisiais namais Vladas sulėtina žingsnį, pradeda smarkiau plakti krūtinėje širdis.

Tvirta ranka Vladas atidarė trobos duris.

— Vladas! — beveik vienu metu išsprūsta iš mamos ir sesers lūpų ir abi apkabina Vlado kaklą.

Ilgai negeso tą vakarą žibūrys Samulių troboje. Motina vaišino sūnų pačiais gardžiausiais ir geriausiais valgiais, o sesuo nedavė ramybės klausinėdama apie tarnybą Tarybinėje Armijoje, pasakojo apie kolūkio laimėjimus.

Rytą Vladas atsikėlė beveik kartu su motina.

— Pamtegotum dar, pailsėtum, — kelis kartus draudė motina.

— Ačiū, mama, dabar jau nebė toks lepišis, koks buvau prieš trejus metus. Štai palionės draugams Vladas parodė molinai rankas.

Papusrūčijavęs Vladas jau žingsniavo kolūkio kontoros link. Čia jis smulkiau susipažino su kolūkio laimėjimais, o po kelių dienų Vladas jau sėdėjo Panemunėlio MTS direktoriaus kabinete.

— Atsimenu, gerai padirbėjai pora metų prieš išeidamas į Tarybinę Armiją, — kalbėjo direktorius Daniūnas, — duosime tau „DT-54.“

— Jūsų pasitikėjimo neapvilsiu, — atsakė Vladas. — Tarybinėje Armijoje taip pat dirbau traktorininku, ilgiau nemaža praktinių ir teorinių žinių.

— Puiku, labai puiku, tokių žmonių mums labai reikia, — spausdamas ranką ištarė direktorius.

Atlikęs savo šventą pareigą Tėvynei, Vladas sąžiningai dirba ir savo gimtame kolūkyje. Traktoriumi „DT-54“ jis kasdien išveža po 30—35 tonas trąšų į laukus.

— Tai mano dovana šlovingajam Tarybinės Armijos jubiliejui, — sakė Vladas Samutis.

V. Dūdėnas

Karinės tarnybos dienomis

apie šlovingą Tarybinės Armijos kovų kelią.

Atlikęs karinę tarnybą, V. Stankevičius toliau tęsia mokslą Lietuvos Žemės ūkio akademijoje.

Vaclovas Stankevičius greit apsisprato naujųjų draugų tarpe. Žvalus, energingas, sumanus vaikiną buvo visų mėgiamas kuopoje. Karinis mokslas Vaclovui sekėsi. Gabų karį, kovinio ir politinio pasiruošimo pirmūną vadovybė pasluntė mokyti. V. Stankevičius tapo seržantu ir pats ėmė ruošti karių-artilieristus.

Nuo triaukoje matome seržantą V. Stankevičių, pasakoiantį jauniems kariams

(ELTA) nuotr.

ROKIŠKIO RAJONO DŽDT DEPUTATŪ ŽINIAI

Š. m. vasario 28 d. 11 val. Rokiškio kultūros namų salėje įvyks rajono DŽDT tarybos penktojo šaukimo šeštoji sesija.

**ROKIŠKIO RAJONO DŽDT
VYKDOMASIS KOMITETAS**

DĒL ŽYMAUS VAIKŪ MIRIMŪ SKAIČIAUS SUMAŽĖJIMO TARYBŪ SAJUNGOJE

Atakrų kapitalistinių šalių spaudoje buvo paskelbti neteisingi duomenys apie vaikų mirimų skaičių Tarybų Sąjungoje.

Centrinė statistikos valdyba prie TSRS Ministrų Tarybos praneša, kad nesulaukusiu 1 metų amžiaus vaikų mirimų skaičius 1957 metais, palyginti su 1956, 1940 ir 1913 metais, sumažėjo štai taip:

Skaičius vaikų, kurie mirė, nesulaukę 1 metų amžiaus, imant tiksliausių gimusių

1913 metai	273
1940 metai	184
1956 metai	47
1957 metai	45

Vadinasi, vaikų mirimų skaičius 1957 metais sumažėjo, palyginti su ikirevoliuciniu laikotarpiu, 6,1 karto, o palyginti su prieškarinio laikotarpio — 4,1 karto.

Vaikų mirimų skaičius Tarybų Sąjungoje sumažėjo dėka to, kad nenukrypstanti kyla tarybinės liaudies materialinės ir kultūrinės gyvenimo lygis ir gerėja Tarybų Sąjungos gyventojų medicininis aptarnavimas.

Centrinė Statistikos Valdyba prie TSRS Ministrų Tarybos

LKP X suvažiavimo medžiaga

apsvarstė atvirame partiniame susirinkime Rokiškio MMS darbuotojų kolektyvas. Aple suvažiavimo darbą plačiai papasakojo LKP X suvažiavimo delegatas Rokiškio I vidurinės

Ten, kur gimė Tarybinė Armija

Už 150 kilometrų nuo Leningrado ant Narvos upės kranto stovi miestas, prie kurio senų tvirtovės sienų 1918 metų vasario mėnesio mėnuose gimė Tarybinė Armija.

Tarybų Sąjungos Ginkluotųjų Pajėgų 40-ųjų metų garbei šiame Estijos tekstilinių mieste organizuojamos parodos, susitikimai su pilietinio ir Didžiojo Tėvynės karų veteranais.

Nauji eksponatai pasirodė Narvos istorijos išvystymo muzlejaus salėse. Tai tų laikų kariniai žemėlapiai, pirmųjų raudongvardiečių ginklų ir aprangos pavyzdžiai, fotonuotraukos, kautynių prie Narvos dalyvių atsiminimai.

...Didvyriški 1918 metai. Estijos buržuaziniai nacionalistai, likėdami si nuversti jauną Tarybų valdžią respublikoje, slapta pasiuntė į Stokholmą „užsienio misiją“, kuriai vadovavo žinomas Estijos darbo žmonių priešas Janas Tynisonas. Ši „misija“ įteikė Vokietijos ambasadoriui Stokholme pranešimą, adresuotą Vokietijos vyriausybei, kuriame buvo prašoma, kad Vokietijos kariuomenė nedelsiant okupuotų Estiją. 1918 metais vasario 18 dieną Vokietijos kariuomenės dalys iš Narvos ir Pskovo pusių pradėjo puli revoliucijos lopšį — Pet-

ropradą. Štai dokumentai, kurie liudija apie tai, kad toms dienoms Estijos nacionalistinė buržuazija, susilariusi su vokiškaisiais okupantais, organizavo maišią prieš Tarybų valdžią. Maištininkų jėgos buvo pagailėtinios, tačiau, veikdami kartu su puolniečiais priešais iš užsienio, jie padarė didelę žalą organizuojant kovą prieš interventus.

Muzlejuje yra dokumentų, liudijančių, kad Estijos liaudis priešinosi reakcijos jėgų intrigoms. Vokiškiesiems okupantams įsiveržus į jos teritoriją, Estijos Tarybų vykdomasis komitetas krepėsi iš darbo žmones, ragindamas visus, kam brangi Estijos ir darbo laudies laisvė, visus, kas pasitruošęs geriau mirti, negu tapti Prūsijos junkerių ir Pabaltijo baronų vergais su raudona vėliava pakilti į kovą prieš Estijos darbo žmonių priešus.

Atsakydama į šį Tarybų valdžios raginimą, Estijos liaudis pradėjo greitai formuoti pirmuosius Raudonosios gvardijos būrius. Karštai atsilepė į šį raginimą ir Narvos darbininkai, pareiškę norą ryžtingai ginti revoliucijos iškovojimus. Trys Narvos igulos pėstininkų pulkai ir artilerijos brigada pasiskelbė Raudonosios Armijos dalimis. Iš įvairių rūšių ginklų dalių buvo sudarytas jungtinis būrys miestui ginti. Į šį būrį įėjo daug Krenholmo tekstilinių.

Estijos patriotų Raudonosios gvardijos būriai, didvyriškai grūmėsi su priešu. Vasario 27 d. į pagalbą Estijos darbo žmonėms ir Estijos

raudongvardiečiams atvyko Jaunos Raudonosios Armijos dalys, kurios kruvinose kautynėse ties Narva ir Pskovu vokiškiesiems imperialistams sudavė lemiamą kontrsmūgį ir sustabdė jų puolimą prieš revoliucinį Petrogradą.

Su dideliu dėmesiu muzlejaus lankytojai apžiūri dailininko I. Rodimovo paveikslą reprodukcija, kurioje pavaldzuota, kaip jaunos Raudonosios Armijos būriai triuškinę vokiškuosius okupantus ties Narva 1918 metais. Apie rūsčias kautynes prieš vokiškuosius okupantus pasakojama neseniai išėjusioje iš spaudos generolo-leitenanto A. I. Čerepanovo knygoje „Ties Pskovu ir Narva“ ir kituose eksponatuose.

Narvoje iškilmingai buvo pradėtas statyti paminklas Raudonosios Armijos kariams, kritusiems mūšuose prieš vokiškuosius interventus ties Narva 1918 metais. Rausvojo granito plokštelėje aukso raidėmis iškalta žodžiai estų ir rusų kalbomis:

„Čia nuo Estijos darbo žmonių bus pastatytas paminklas 83 Viljandisko antrojo pulko kovotojams, žuvusiems 1918 metais kovoje už Narvos išvadavimą“.

A. Sorkas

Estijos TSR, Narva.

lingą Tarybinės Armijos žygi į vakarus. Vaistiečiai nustojo davę fašistinei valdžiai prievoles. Aplinkinius pieno surinkimo punktus mes išvedėme iš rikiuotės. Buožės ir hitleriniai pakalikai, kurie čia anksčiau kėlė galvas, dingo lyg į balą.

Kiekvieną pavakarę paruošdavome lauzus, bet lėktuvo vis nebuvo. Pagaliau vieną tylų vakarą, kai dangujė nebuvo nė vieno debesėlio, iš rytų pusės pasigirdo prislopinias motorų gaudimas.

— Skrenda, — sušuko kažkas.

Mes buvome gerai įpratę vien iš motorų gaudimo atsikirti savo lėktuvą nuo fašistinio maitvanagio.

Tuojuo šokome prie lauzų ir juos uždegėme. Tačiau lėktuvas priartėjęs dar apsisuko eilę ratų, čia pranykdamas, čia atsiradamas virš mūsų galvų. Taip pra-

Skatinti jaunimo aktyvumą

Svarbus komjaunimo organizacijos uždavinys yra pirmųjų patyrimo propagavimas, jaunimo darbo aktyvumo kėlimas. Šiuo metu, vykstant ataskaitiniam susirinkimams kolūčiuose, yra iškelti darbo pirmūnai, kalbama apie jų darbą stiprinant kolūkius, darbo drausmę, stekiant geresnių rezultatų. Tinkamai įvertinti jų darbą, plačiai pasakoti apie juos, paskleisti darbo patyrimą yra viena iš priemonių kovoje su tinginiais ir apsilaidėliais.

Gražų pavyzdį, skatinant jaunimo tarpe darbo aktyvumą, parodė „Naujo gyvenimo“ kolūčio komjaunimo organizacija. Kiekvieną mėnesį, suvedus gyvulininkystės darbuotojų pasiektus rezultatus, organizuojami fermų darbuotojų susirinkimai, kurių metu geriausias darbuotojas įteikiamas pereinamasis vimpelas ir piniginė premija. Dabartiniu metu kolūkyje pereinamieji vimpelai įsteigti kiekvienoje brigadoje. Jie karliu su premija

įteikti geriausiam kolūkiečiui, suvedus ketvirčio gamybos rezultatus. Tokių susirinkimų metu patys kolūkiečiai pasimoko iš pirmųjų pavyzdžių, o tuo pačiu paskatinami atsiliekanieji.

Keliant darbo aktyvumą ir paskleidžiant pirmųjų patyrimą, svarbią vietą užima sienlaikraščiai ir kovos lapeliai. Deja, jie daugumoje dar netapo veiksmingu komjaunimo organizacijos įrankiu. Jei „Ragelių“, „Socializmo keliu“ kolūčiuose reguliariai išleidžiami kovingi sienlaikraščiai, tai eilėje kitų kolūkių jų leidimui neskiinama jokio dėmesio. „Tikruoju keliu“ kolūkyje iki šiol kabo sienlaikraščio numeris, išleistas pernai metų rugsėjo 5 d. Blankūs ir pasenę, nieko nepasakojantieji apie puikius darbo pavyzdžius, be aštrios kritikos yra „Pirmyn“ ir kai kurių kitų kolūkių sienlaikraščiai.

Daugelyje kolūkių tapo tradicija rengti vakarus, kuriuose aptariami socialistinio lenktyniavimo, priimtų įsipareigojimų vykdymo rezultatai, apdovanojami darbo pirmūnai. Taip daro „Socializmo keliu“, „Tarybų Lietuvos“ kolūkių komjaunimo organizacijos.

Šiuo metu kolūčiuose vyksta įtemptas darbas ruošiantis pavasariui, vežamos trąšos, remoniuojamas inventoriūs. Komjaunimo organizacijų uždavinys — panaudoti visas priemones jaunimo aktyvumui kelti, išvystyti kūrybingą socialistinį lenktyniavimą už kolūkių prisilimų socialistinių įsipareigojimų sėkmingą įvykdymą.

V. Piskarskas

Tarybinės Armijos 40-mečio garbei

Trečiadienį Rokiškio I vidurinėje mokykloje įvyko šaudymo varžybos, skirtos Tarybinės Armijos 40-mečio garbei. Geriausių rezultatų šaudyme parodė XI a klasės moksleiviai Tereba, kuris surinko 89 taškus iš 100 galimų, ir Replevičius, surinkęs 83 taškus.

J. Saulytė

Partizanų kovų keliais

B. BUTKYS
Didžiojo Tėvynės karo metais Rokiškio apskrities teritorijoje veikė Julijos Žemaitės vardo partizanų būrys. Padalinys, kuriame buvau aš, veikė daugiausia apie Dusetas. Tačiau tekdavo su įvairiais uždaviniais keliauti ir į dabartinę Rokiškio rajono teritoriją, dažniausia į Kamajų apylinkes. Aple tai čia ir noriu papasakoti.

Sluhtinys iš „Didžiosios žemės“

Mūsų dalinio nuolatine buveine buvo Dusetų giria. Tai gana didelis miškas, tarp Sartų ežero, kuris iš vakarų pusės jungėsi su pelkėmis. J. Žemaitės vardo partizanų būrio vadas

A. Raguotis su savo štabu ir operatyvine grupe 1944 m. pavasarį laikėsi Svedasų, Kamajų apylinkėse. Aš buvau vado paskirtas ryšininku, ryšio palaikymui su Dusetų rajone veikiančiu partizanų daliniu. Man buvo priskirti dar 4 kovotojai.

Vieną parytį su savo grupe atvykau į Dusetų girioje esantį padalinį. Padalinio vadui Tranui perdaviau būrio vado įsakymą persikelti į Kamajų silą lėktuvo su kroviniu iš „Didžiosios žemės“ priėmimui. Kovotojams išsiriškiavus, drg. Tranas įsakė pasiruošti uždavinio vykdymui.

Kovotojai nujautė,

koks uždavinys jų laukia. Trūko ginklų, šovinių, granatų, o labiausia sprogstamos medžiagos — tolo, be kurio jau ilgesnį laiką turėjome stovėti „be darbo“.

Mūsų padalinį, kuriame buvo apie 30 kovotojų, Kamajų šile sutiko būrio vadas A. Raguotis. Sekančią dieną krovinio priėmimui parinkome atkštelę. Tai į vakarus nuo Kamajėlių miško masyve iškiršta biržė.

Tačiau sekančią naktį, ar dėl oro sąlygų, ar dėl kitų priežasčių, lėktuvas neatskrido. Pralaukėme dar keletą naktų. Užeidvom pas vietos gyventojus, kuriems pasakojome apie perga-

(Nukelta | 3 psl.)

MŪSŲ rajono laikraštyje buvo nagrinėjami svarbūs auklėjimo klausimai: kas kaltas dėl mokinių blogo elgesio ir kaip kovoti su jų nusizengimais. Kadangi vaikų auklėjimas gana sudėtingas dalykas, tai tinkamai išauklėti būsimą pilietį galima tik bendromis tėvų, mokyklos ir visuomenės pastangomis. Todėl teisingai ankstyvesniuose straipsniuose buvo pabrėžta, kad už vaikų auklėjimą atsakingi visų pirma tėvai, mokykla, o pagaliau — ir visuomenė.

Žymusis tarybinis pedagogas A. Makarenka yra pasakęs, kad kokie bebūtų tėvų darbai ar pareigos, jie negali atpalaiduoti tėvus nuo vaikų auklėjimo. Kitas dalykas, jei patlems tėvams sunku susigaudyti auklėjimo klausimuose. Čia rimtą pagalbą turi suteikti tėvams mokykla. Gerų vaisių galima laukti, jei mokytojai dažnai skaito visuome-

DĖL VIENO POKALBIO

nei pedagoginio turinio paskaitas, jei jie yra dažni svečiai tėvų namuose, o tėvai uželna į mokyklą ne tik tada, kai jų vaikai padaro mažesnę ar didesnę nusikaltimą. Glaudžiai bendradarbiaujant šeimai ir mokyklai, tėvai žinos, kiek kiekvieną savaitės dieną jų vaikai turi pamokų, kokį užklasinį ar užmokyklinį darbą jie atlieka ir kada privalo grįžti į namus. Naudinga yra, jei klasės vadovas drauge su tėvais sudaro kiekvienam mokiniui individualinį dienos režimą kiekvienai savaitės dienai, numatant pamokų paruošimo, poilsio, knygų skaitymo ir fizinio darbo valandas. Tinkamai užimtas mokinys neturės laiko išdykauoti ir nustalkinti.

Rimčiau rūpintis mokinių auklėjimu turėtų ir mokykla. Įvairūs yra mokinių poreikiai. Jei mokykloje gerai dirba

būreliai, išvystyta saviveikla ir skiepijama metinė mokslui, mokiniai suranda savo vietą visuomenėje, jų interesai plėtojasi ir išskyla vis nauji uždaviniai. Reikia pripažinti, kad mokyklos per mažai rūpinasi etikos klausimais: kiekvieną progą reikėtų išnaudoti kultūriniais įgūdžiams skiepyti.

Didelės reikšmės mokinių auklėjimui turi politinis mokymas. Negalima nepirkti mokytojos Gargasiūnės išskeltai minčiai plačiau organizuoti stovyklas jaunesnio amžiaus vaikams.

Mes laukiame didesnės paramos ir iš plačiosios visuomenės. Kai kada vaikai, ypač paaugliai, nepadoriai elgiasi viešose vietose, gatvėse, prie kino ir kitur. Reikėtų tuos jaunuolius perspėti, pranešti apie tai mokyklai. Paaugliai žinos, kad visur reikia elgtis pado-

riai, kad visur juos stebi ir įvertina jų elgesį. Negalima taikstyti su tokiais faktais, kai pardavėjai pardavinėja mokiniams rūkas ir svalginamuosius gėrimus. Per mažai rodoma kino filmų, pritaikintų mokiniams. Didelę pagalbą gali suteikti viešoji biblioteka ir kitos įstaigos. Fabrikų, įmonių, įstaigų ir kolūkių kolektyvai turėtų savo susirinkimuose svarstyti vaikų auklėjimo klausimus.

Airodo, kad skaitytojų pokalbis auklėjimo klausimais, susilaukęs plataus rajono darbo žmonių susidomėjimo ir algarso, paskatins visuomenę, o ypač tėvus ir mokytojus, nuoširdžiau rūpintis jaunosios kartos auklėjimu, daugiau pasisakyti šiuo klausimu ir spaudoje.

V. TEIŠERSKIS
rajono pedagoginio kabineto vedėjas

Ruošiasi rinkimams

kova (kairėje) ir profsąjungos darbuotoja A. M. Fedorova peržiūri plukatus agitpunkte.

N. Uspenskio (FASS) nuotr.

KARELIJOS TSR. Nuolat plečiasi pasiruošimas rinkimams į TSRS Aukščiausiąją Tarybą.

Didelį darbą atlieka Petrozavodsko sūviųmotrikotazo fabriko partinė organizacija Ji vadovauja agitatoriams, vykdo daug masinio - politinio darbo priemonių.

Nuotraukoje: fabriko partinio biuro sekretorius Z. N. Karlukova

MŪSŲ PAGEIDAVIMAS

Partija ir vyriausybė, rūpindamosi liaudies kultūrinių poreikių patenkintimu, didelę reikšmę skiria kinui. Tai kultūrinė priemonė, kurios auklėjamoji reikšmė visiems aiški.

„Lenino keliu“ kolūktinio centro — Kamajal. Čia kino seansai būna tik vieną dieną — ketvirtadieniais. Demonstruojami du skirtingi kinofilmal vienas paskui kitą. Žiūrovas turi išsėdėti 4 valandas, beveik iki vidurnakčio. Kai kada po kino seanso būna šokiai. Žiūrovai, ypač jaunimas, penktadienį į darbą ateina nepailsę, išvargę. Ar negalima šį reikalą sutvarkyti? Geriausia būtų, jei kinas Kamajuose atstankytų ne vieną kartą savaitėje ir demonstruotų tik po vieną kinofilmą. Tai būtų galima įgyvendinti, atidarius Kamajuose puslaueri stacionarų: tris-keturis vakarus būtų galima filmus demonstruoti Kamajuose, o likusius vakarus — aplinkiniuose kolūkiuose. Žiūrovų atsirastų. O jei šitai įgyvendinti negalima, tai reikia sudaryti tokį kilnojamo kino

maršrutą, kad Kamajuose kino filmal būtų demonstruojami nors du kartus per savaitę.

Kitas klausimas — kino seansai mokiniams. Tai labai svarbi auklėjamoji-kultūrinė priemonė, tačiau mūsų sąlygomis labai sunkiai įgyvendinama. Pagal sutartį kino seansai mokiniams turi būti kiekvieną savaitę (ketvirtadieniais), tačiau jie dažnai neįvyksta, arba kinas neatvyksta dėl kokių nors kitūčių, arba atvažiam filmal netinkami rodyti mokiniams. Mūsų mokiniai dėl to nukenčia. Pavyzdžiui, vasario mėnesį mokiniams nebuvo demonstruojamas nei vienas kinofilmas. Net tokio filmo kaip „Uljanovų šeima“ mūsų mokiniai neturėjo progos pamatyti. Tai didelė skriauda mums.

Atidarius Kamajuose puslaueri stacionarų, kinofilmų demonstravimą sutrikimų nebūtų, filmų didesnio pasitinkimo problema taip pat išspręstų.

J. MAKUTENAS
Kamajų vidurinės mokyklos mokytojas

NAUJI ĮSIPAREIGOJIMAI

„Pergalės“ kolūkyje įvyko jaunimo susirinkimas, kuris apsvaustė praėitų metų darbo rezultatus, priėmė naujus socialistinius įsipareigojimus. Kolūktinio agronomė Čypaitė pasakojo apie kolūktinio pasiekimus pernai metais. Smarkiai padidėjo pieno, mėsos gamyba, pakilo laukų derlingumas. Pasiekti rezultatai rodo, kad kolūkis pradėjo žengti iš atsilikimo. Čia yra nemažas ir kolūktinio jaunimo įnašas, aktyviu darbu prisidėjusio prie tolesnio gamybos vystymo. Gerai pernai padirbėjo melžėja A. Baraišytė, primelžusi iš kiekvienos karvės po 1800 litrų pieno. Nedaug nuo jos atsiliko melžėjos V. Maslauskaitė, J. Paknytė. Nesigalėdama jėgų dirbo klautiū šerikė Matickaitė. Pernai metais ji nupenėjo 91 bekoną, o iš kiekvienos paršavedės vidutiniškai gavo po 19,7 paršelio. Už gerą darbą ji buvo pasiūsiama į I res-

publkinį jaunimo festivalį Vilniuje.

Gražius darbo pavyzdžius parodė laukų darbininkai G. Maljevičius, išdirbęs 521 darbadienį, V. Vosyltė, išdirbusi 300 darbadienių ir daug kitų.

Kalbėjusieji darbo pirmūnai pasakojo apie savo darbą, įsipareigojo šiemet dirbti dar geriau. Aštrių priekaišto žodžių iš draugų susilaukė kolūktietis Maslauskas, jo knygutė

je 17 darbadienių. K. Spaičys — 68 darbadieniai ir kiti apsidėdėliai ir tinginiai. Juos pasmerkė visi ir pareikalavo šiais metais nedaryti gėdos kolūktio jaunimui.

Sutikdami šlovingojo komjaunimo keluriasdešimtmetį, kolūktio jaunuoliai ir merginos pasižadėjo dirbti dar geriau, pasiekti dar didesnius darbo rodiklius ir įsipareigojo:

- ★ nustatyta darbadienių minimumą viršyti nemažiau kaip 30 procentų;
- ★ iš kiekvienos karvės primelžti po 2.300 litrų pieno;
- ★ kiekvienas jaunasis kolūktietis savo jėgomis išauginti po 15 arų kukurūzų, gaunant vidutiniškai iš ha po 400 centnerių žaliosios masės;
- ★ įsteigti peleinamuosius vimpelus, kuriuos įteikti geriausiems kolūkiečiams kas 2 mėnesiai, savydus darbo rezultatus, jaunimo susirinkimuose;
- ★ komjaunimo keturiasdešimtmečio garbei pasodinti 1 hektarą naujo sodo.
- ★ kviesiti į tarpusavį lenktyniavimą „Rageilų“ kolūktio jaunimą.

V. Petrauskas

LAIŠKAI IŠ MOKYKLŲ

Konkursinis vakaras

Duokiškio vidurinės mokyklos literatai surengė dailiojo skaitymo ir deklamavimo konkursinį vakarą. Žūrii komisija pirmąją vietą pripažino IX klasės moksleivei G. Lapinskaitėi, kuri perskaitė iš-

trauką iš Lazdynų Peleidos apsakymo „Motulė paviliojo“. Antrąją vietą užėmė septintokė E. Kemeklytė.

Deklamavime geriausiai pasirodė literatų būrelto pirminkė G. Kišūnaitė,

padeklamavusi S. Nėries eilėraštį „Akmenėlis turi šaltą širdį“. Taip pat gerai pasirodė IV klasės moksleivė O. Vaineliūnaitė, visų susidomėjimą sukėlė pirmoko Repšio deklamavimas.

R. Kamarauskas

Kraštotyrininkų būrelyje

Juodupės vidurinėje mokykloje veikia kraštotyrininkų būrelis. Šiais metais kraš-

totyrininkai numato surinkti medžiagą iš savo mokyklos istori-

jos, ruošti ekskursijas po visą apylinkę.

G. Gužkauskas

Lentvario kilimų fabrikas — jauna žmonė respublikoje. Ji pradėjo veikti antroje praėjusių metų pusėje ir yra pirmasis kilimų fabrikas Pabaltijyje. Dabar čia per parą pagaminama 100 kvadratinų metrų kilimų.

Jaunos žmonės kolektyvas dabar lenktyniauja rinkimų į TSRS Aukščiausiąją Tarybą garbei. Gerai dirba andėjos D. Malupavičienė, T. Sazanova, E. Ogelbaltė. Savo dienos užduotis jos įvykdo pusantra-du kartus.

Nuotraukoje: andėja Emilija Ogelbaltė.

I. Šalčio (ELTA) nuotr.

Partizanų kovų keliais

(Atkelta iš 2 psl.)

Sekančią dieną fašistų daliniai nepasirodė, dėl ko mes labai stebėjome. Po panašios operacijos, kaip paprastai, sekavo jų antpuolts.

Kitą vakarą, aplinkiniuose kaimuose gavę pastotes, patraukėme atgal į savo bazines. Pakeičiant susidūrėme su fašistų pasalomis, tačiau juos lengvai nubloškė mūsų žvalgai.

Kam reikalingos virvės

Frontas artėjo. Nuo pergalingų Tarybinės Armijos smūgių fašistinės karlaunos mašina riedėjo į vakarus. Mūsų būrio išsidėstymo teritorijoje vis dažniau

pasirodydavo priešų kariniai daliniai. Būrys išsiskirstė mažomis grupėmis, po 5-6 žmones, vertė karinius ešelonus ruože Rokiškis-Daugpilis, griovė tiltus, staugiai puolimais naikino priešų gyvąją jėgą.

As po senovet palatkliau ryšį su junginio vadu drg. Raguočiu ir Duselių girioje esančiais partizanais. Mano grupėje buvo Petras Sulas, kilęs iš Kavolių km. Južintų valsč., Napalys Butkys, iš Dvirėžių km. Južintų valsč., mano brolis Aloyzas Butkys, draugas Terentijus, (pavardės nebepamenu), iš Zabiėškos km. Duselių valsč.

Vykstant ryšio reika-

lais, mums buvo draudžiama atlikti diversijos aktus ir įsivelti į kautynes. Tačiau po ilgų prašymų ir įtikinėjimų būrio vadas drg. Tranas sutikę leisti mums pasilimti tolo, davus žodį, kad pakeliui užminuosime tik priešų nesaugomus objektus ir kad mūsų veiksmai nesutrukdys ryšiai.

Su drg. Raguočiu susitikome miške tarp Kamajų ir Duokiškio. Gavę informaciją ir kitus nurodymus, pasitraukėm į Kamajų šilą, nes pradėjo švisti, ir toliau eiti buvo neįmanoma. Miško tankmėje tarp storių pušų, paeiliui būdėdami, praleidome dieną. (Pabaiga sek. Nr.)

Pirmasis pasikalbējimas

RELIGIJOS gynējam jāizskaidina reliģiju šventību ir apeļu kilmē, bet visi tie sūtinā. su tuo, ka šīs šventības ir apeļas yra priemonē iktātiesiems bendrauti su anigamtinēmīs, dievišķomīs jēgomīs.

Mōkslas atskleidē šū teigimū nepagrīstamā ir jrodē, ka reliģinēs šventēs ir apeļas atslrado pirmkštēje visūmenēje atslradūs pačar rēģijāl dēl to, ka žmonēs nemokējo īšaiškinti gamtos rēģikniū. Pirmkštējam žmogū buvo sunkū gyvenit. Jī supantī ganta, jos rūšlos stichnēs jēgos kēlē jam baimē. Nesuprasdami gamtos rēģikniū, pirmkštējam žmonēs juos jāsmeindavo ir suteikdavo savo žmogīškas savybes (samoņē, valīā, nōrus ir t. t.).

Šiuo pagrindu susidarē pirmosios žmoniū religinēs pažīuros.

Nežinodami tikrūjų priežasčių tokiū rēģikniū, kaip mąstymas, miegas, sapnai, nualpimai, kvėpavimas, pirmkštējam žmonēs manē, ka žmogus turi ypatingā, nematerialinę „sielā“, kuri gyvenanti žmogaus kūne, o po mirties jī paliekanti.

Savo pažīuras apie „sielā“ pirmkštējam žmonēs pertelkē ir juos supantiam pasauliui. Jie manē, ka visus gamtos rēģiknius ir daiktus valdo galingos „dvasios“, nuo kuriū priklauso, jū nuomone, žmogaus gerovē ir pats jo gyvenimas. Visas savo viltis ir baimē žmogus siejo su šiomis atslradusiomis jo valduotēje „dvasiomis“. Jis mėgino paveikti jas ypatingomīs apeļomīs, maldavimais, aukomīs.

Šiuolaikinēs religijos neigia savo ryšj su pirmkštējam žmoniū prietarais. Tačiau nesunku įsitikinti, ka visame šiuolaikiniū religijū kulte daug kas liko iš tamsiū senovēs žmogaus pažīurū. Juk ir dabar bei kuri religija yra pirmiausia tikėjimas anigamtinēmīs jēgomīs. Šiuolaikinēs maldos „prašyti dievā pagalbos ir dėkoti jam už malones“ iš esmēs niekuo nesiskiria nuo maldavimū pirmkštējam žmoniū, kurie kreipdavosi pagalbos įgerāšias „dvasias“. Tā patj reikia pasakyti ir apie šventūjų garbinimā. Senovėje žmonēs manē, ka vienos ar kitos „dvasios“ malonē lengviau išprašyti, jeigu jos maldauja arba jai meldžiamasi. Žmogus pats ēmē daryti šū šventūjų atvalzdus arba piešē juos tokius, kokius įsivalzduodavo, ir

suteikdavo šiems atvalzdams įvairias anigamtīškas savybes. Žmonēs garbindavo savo stabus („dvasiū“ atvalzdus), degindavo prieš juos ugnj, puošdavo. Ir šiuolaikinē bažnyčia taip pat liepta tikintiesiems garbinti šventūjų paveikslus, puošti juos gėlēmīs.

Šiuolaikiniū religijū šventūjų ryšj su senovinėmis religijomis rodo ir svarbiausios krikščionijū šventēs — „kalėdos“ ir „velykos“, kurios, priešingai bažnyčios teigimams, turi tolimā, ikikrikščioniskā istorijā. Senovinėse religijose labiausiai garbinami bu-

vo saulēs dievai, augmenijos dievai. Senovēs žemdirbys, nesuprasdamas gamtos rēģikniū, aiškino juos savaip: saulē nustojo šildyti — rēģkia, jī miršta, o karšu su ja miršta ir visa augmenija. Gruodžio pabaigoje saulē pradeda skaisčiau šviesti, diena pradeda ilgėti — rēģkia, jī gimsta.

Krikščioniskoji bažnyčia panaudojo šias pasakas legendoms apie Jėzū Kristū ir 354 metais įvedē savo „Kristaus gimimo“ šventē. Krikščioniskoji „velykų“ šventē taip pat sulapo su senovine pavasario švente pavasarj „prisl-

keliančio“ saulēs ir augmenijos dievo garbei. Ruošdamiesi sėjai, senovēs žemdirbiai maldavo savo dievus, aukodavo jiems duoną, varškē, kiaušinius. Taip atslrado paprotys kepti „velykinius“ pyragus. Ka d kiaušiniai būtu malonesni djevui, jie buvo nudažomi aukojamūjų gyvuliū krauju. Iš čia paprotys dažyti kiaušinius.

Šiuolaikinēs religijos turi daug šventūjų, bet beveik visos jos yra ne kas kita, kaip šiek tiek pakeistos senoviniū žmoniū ceremonijos ir apeļos.

TARPKOLŪKINĖJE GYDYKLOJE

ČERNOVICŲ SRITIS. Novoselicko rajono „Peremogos“ kolūkio teritorijoje prieš du metus buvo aptiktas Macestino tipo mineralinio vandens šaltinis. 26 rajono kolūčiai nusprendē bendromīs jēgomīs netoli šaltinio pastatyti tarpkolūkinē gydyklā.

Neseniai gydyklos statyba buvo užbaigta. Pastatyta 12 namū, kuriuose vienu metu gali poilsiauti 100 žmoniū.

Nuotraukoje tarpkolūkinē gydykla Novoselicko rajone.

V. Karlovo (TASS) nuotr.

NAUJA PREKYBOJĖ

Stalno prospekto ir Širvydo gatvės kampe buvustojē alinėje girdis, kaip stuksi plaktu-

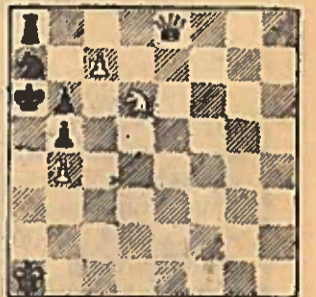
ka, šniokščia oblai. Čia dirba remonlininkai... Greitu laiku šiose patalpose bus atidaryta pirmoji Vilniuje ir respublikoje kavinē-automatas.

Tokia pat kavinē-automatas atidaroma Kaune. Jī bus įrengta Marionio gatvės ir Stalno prospekto kampe pastatyta naujame name. Šiais metais respublikos miestuose bus įrengti 165 automatai.

(ELTA).

Uždavinys Nr. 1.

Baltieji: Karalius a1, Valdovė e8, Žirgas d6, Pėstininkai b4 ir c7 (5)
Juodieji: Karalius a6, Bokštās a8, Žirgas a7, Pėstininkai b5 ir b6 (6)
Baltieji pradeda ir duoda matā DVIEM ėjimais.

Redaktorius A. STAŠYS

MOKSLININKAI ir Technika

Vengrijos inžinieriai sukūrē naujā dirbtinē labai atspariā medžiagā „danamidā“. Jis šešis kartus lengvesnis už plienā. „Danamidās“ nepasiduoda cheminiam poveikiui, jo neveikia benzinas, benzolas, rūgštys ir šarmai. Jo degamumas nežymus. Dēka gerū mechaniniū savybiū iš „danamido“ galima gaminti dantračius, rutulinius guolius ir t. t.

Eileje Europos ir Amerikos šaliū (Islandija, Italija, Jungtinės Valstijos ir kt.) atliekami bandymai, kaip naudoti šiluminē geizeriū energijā elektrinėms. Apskačiuota,

ka d vieno tokio geizerio pajėgumas yra nuo 15 iki 25 tūkstančių kilovatū. Ypač plačiai nauji energijos šaltiniai bus naudojami „geizeriū šalyje“ Islandijoje, kur, kaip žinoma, yra keletas tūkstančių karštū versmiū ir nėra akmens anglies ir miškū.

„Dirbtinio lietaus“ karimo darbai, siekiant įsivinti sūsringus rajonus, dirbami jau seniai. Tačiau kai kuriais atvejais tenka ne sukelti lietū, o kovoti prieš jį. Antai, Norvegijoje dažni ir gausūs lietūs prie jūrų esančiuose rajonuose padaro daug nuostoliū derliui. Norvegijos

mokslininkai, kovodami prieš lietū, bandē išsklaidyti lietaus debesis. Nuo žemės arba iš lėktavū debesis buvo paduodamas sidabro jodido tirpalas. Pasirodo, ka d tam tikrā laikā (kol nėra smarkaus vėjo) galima neleisti vandens garams kondensuotis i lietaus lašus. Šis metodas turi taip pat ir tą pranašumą, ka d debesis, kuriuos „nuvijo“ iš vienos vietos, vėl renkasi, bet jau virš kalnuotū šalies rajonū, kur gausūs lietūs teikia vandenj upėms, prie kuriū pastatytos elektrinės. (TASS-ELTA).

E. ULDUKIS

Žaliosios salos paslaptis

49

Išvažiavom iš miško. Kairėje, prie Valšvalos sodybos, burzgė Jono traktorius. Tepaluotas, kaip kipšas, Jonas pamosavo mums kepure ir kažką šuktelėjo.

— O kodėl jis... Vaišvalai žemė aria? — nustebau aš.

— Nebe Vaišvalos tai žemė. Vaišvala gavo tai, ko nusipelnė.

Kartu su savo išlaikytiniais — bandilais saugioje vietoje sėdi.

— O tada saloje... visus sugavot? — pasidomėjau.

— Visus, išskyrus Galiniokā... Tā pašovėm.

Nuo kalno atsivėrē valzdas į gimluosius Meldučius. Lyg du broliai ramiai snaudē saulėje Rytis ir Meldutis. Spindėjo Egluonos kaspinas. Prisiglaudęs prie miško, gyveno ir kūrē senasis Meldučių kaimas.

Ir staiga aš pamačiau tris trak-

50

torius. Jie vagojo laukā anapus Meldučio. Nieko nesuprasdamas, žvilgtelėjau į Ignukā. Ir tą pat minutę susivokiau.

— Nejaugi radai? — pašnabdomis paklausiau.

— Ką?

— Nagi, pono auksā... Iš kur gi kitur tie traktoriai?

Ignukas nusijuokė. O tėvėlis pasakė.

— Panemunėlo MTS gavo daug naujū traktoriū. Dabar mūsų kolūkyje jū ne vienas, o visa brigada. Taip ka d jūs su Ignu tą kartā apsišovėt. Valstybė mus ir be aukso technika aprūpina...

Aš pažvelgiau į Žaliąją salā. Jau ne žalia, o lėpsnojanti, stovėjo jī viduryje ežero, žavinga ir graži, kaip niekada...

(Pabaiga)